ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακὴ 23 τοῦ Ὀχτώβρη 1905 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 169

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. *Ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ Σαλονιοῦ—Τὰ γοβάκια τοῦ χοροῦ.*

ΑΡ. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ. *Ὁ Καλοσγοῦρος.*

ΜΟΡΙΣ ΜΑΤΕΡΛΙΓΓ. *Οἱ Προειδοποιημένοι* (μετάφρ. Ἴντας Γαρτζόνη).

Μ. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ. *Ἡ «Ἀλήθεια» γιὰ τὴν Ἀλήθεια.*

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ. *Ἡ Εὐτυχία.*

ΔΙΦΗΣ. *Πλαστικὸς συντεριασμός.*

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ. *Ὁ Ψεύτης* (τέλος).

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. *Ὁ Χατζῆς.*

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ. *Κ. Παλαμᾶ «Γράμματα» —Τὰ βιβλία τοῦ «Νουμᾶ».*

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. *Εὐανθία Χατζῆ. Γιάννης Περγιαλίτης. Κώστας Γαζίας. Ἰωαννίδης Βοσπορίτης.*

Δ. Π. Τ. *Φαινόμενα καὶ πράματα (Τὸ Ἀρβανίτικο Σκολειὸ—Πολιτικὲς κουβέντες—Δημοσιογραφικὰ μικρόβια—Ὁ Γαϊτάνος Μαικήνας τῆς Τέχνης —Πλατωνικὰ κουρελιάσματα—Δηλώσεις βουλευτῶν καὶ ἀροτριώντων).*

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ— Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ— ΦΩΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Πές μου, καλή, νὰ κλείσουμε τὴν ξώθυρα
καὶ παραστιὰς νὰ λυώσουμε στὸ κλάμα.
Ὅλα—μ' ἀκοῦς; —βαριὰ ἀνασαίνουν γύρω μας
κ' ἕνα παλιὸ παράπονο πνίγουν μὲ μᾶς ἀντάμα.

Τέτοια πονόδαρτη νυχτιά, καλή, πῶς ἤθελα
κάνα θαμπὸ νὰ λέγαμε ξορκιστικὸ τραγούδι,
τώρα ποῦ ὅλα τὰ παίρνει γύρω ἕνα παράπονο
καὶ σ' ὅλα μέσα τρίζει ἕνα μαμούδι...

Κι ἂς λέγαμε σὰ γήτεμα κάπιαν οὐράνια ρίμα
«ὅπου ἀγαπήσει κι ἀρνηστεῖ νἄχῃ διπλὸ τὸ κρῖμα».

Στοὺς τοίχους, κοίτα, σὰν ἀνήσυχα φαντάσματα
σέρπουν οἱ σκιὲς ποῦ ζωντανεύει ἡ φλόγα·
τί λές;—θὰ σὲ κεράσω τώρα ἀπὸ τὸν πόνο μου
καὶ τὰ θλιμμένα μάτια μου, γητεύτρα, ξομολόγα.

Ξέχνα καὶ πὲς πῶς τώρα τώρα ἀπαντηθήκαμε,
ξέχνα, κοντά σου πάρε με καὶ παρηγόρησέ με,
—γιατὶ ὅλα γύρω ἕνα θολὸ καημὸ σταλάζουνε
μὲς τὴ νυχτιὰ τοῦ γάμου μας—τώρα ποῦ κλαῖμε...

Καὶ γὼ, ποῦ γι' ἄλλην δὲν ἔκλαψα, θὰ κλάψω σου
[μιὰ ρίμα
«ὅπου ἀγαπήσει κι ἀρνηστεῖ νἄχῃ διπλὸ τὸ κρῖμα».

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΡΙΑΣΜΟΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Σ' ἕνα γράμμα ποὺ φάνηκε στὸ φύλλο σου Ἀρ. 166 μᾶς παρουσιάζεις τ' ἀφτιὰ τοῦ Καλότυχου, τυπωμένα μ' ἀριὰ ψηφιά, ἔτσι·

τ' ἀ φ τ ι ά τ ο υ.

Ὑποθέτω τὰ τύπωσες ἔτσι μὲ τὴν ἰδέα νὰ δείξεις τὴ... *δυσαναλογία* τους. Ἂν ὅμως ἡ μορφή τους εἶναι ὅπως τὴ φαντάζουμαι, πολὺ *ὀρθότερα* θαρρῶ θὰν τὰ περίγραφες, ἂν τύπωνες τὰ ψηφιὰ ὄχι ὁριζοντικά, παρὰ κάθετα, κατὰ τὸ κινέζικο τὸ σύστημα, ἔτσι·

τ'
ἀ
φ
τ
ι
ά
τ
ο
υ

Μάλιστα ἀκόμα πιὸ παραστατικώτερα θὰ εἴτανε, νομίζω, ἂν χώριζες τὰ δυὸ τ' ἀφτιὰ καὶ τὰ κατάστρωνες λοξὰ ἢ διαγώνια, ἔτσι·

δ ζ
ε ε
ξ ρ
: θ
ὸ ὺ
ἀ ἀ
φ φ
τ τ
ί ί

Ἐδῶ ὅμως προβάλλει ἕνα ἐπιστημονικὸ ζήτημα, ποὺ τοῦ λόγου σου ὄντας γιατρὸς εἶσαι κατάλληλος νὰ τὸ καταπιαστεῖς. Ξέρεις πὼς ὁ μεγάλος Δαρβίνος εἶχε ἀνακαλύψει ἕνα φυσιολογικὸ νόμο ποὺ τόνε βάφτισε *πλαστικὸ συντεριασμό*. Κατὰ τὸ νόμο ἀφτό, ὅταν ἕνα μέλος ζώου ἀλλάξει, τότες γίνεται σύγκαιρα μιὰ ὡς εἶδος πλαστικιὰ ἐπανάσταση καὶ σ' ἄλλα του μέλη. Τὸ καλύτερο παράδειγμα εἶναι ἡ γάτα. Ἡ γάτα ἔχει ἀφτιὰ πολὺ μικρότερα ἀπὸ τοῦ Καλότυχου, μὰ ποῦ ἀκοῦν περίφημα. Ὅμως ἂ γεννηθεῖ ὁλόασπρη καὶ μὲ μάτια καταγάλανα, τότες τ' ἀφτιά της συντεριάζοντας μ' ἀφτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ εἶναι πάντα θεόκουφα. Μπορεῖς κοντά της νὰ χαλάσεις κόσμο, ἀφτὴ σ' ἀκούει τόσο ὅσο ὁ Καλότυχος ἢ ὁ Ράλλης θ' ἀκούσει τὰ παράπονα τοῦ κ. Κολλάρου. Ἂς ἔρθω τώρα στὸ ζήτημά μου. Εἴπαμε πὼς τοῦ Καλότυχου τ' ἀφτιὰ εἶναι *δυσανάλογα*, καὶ λὲν πὼς μὲ τέτια ἀφτιὰ συντεριάζεται πάντα τὸ τομάρι ἀποχτῶντας χυντρότατο πάχος. Δὲ μπορεῖς ἄραγε νὰ βρεῖς ἂν τὸ τομάρι τοῦ Καλότυχου ἔπαθε τέτιο συντεριασμό; Σὰν ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀδύνατο νὰ μὴν εἶναι τοῦ λόγου του φίλος ἀφοσιωμένος τῆς Ἐπιστήμης, κι' ὅτα μάθει πὼς ὁ λόγος εἶναι νὰ λυθεῖ τὸ πρόβλημα τοῦ συντεριασμοῦ ἀφτιῶν καὶ τομαριοῦ, πρόθυμα, εἶμαι βέβαιος, θὰ δεχτεῖ νὰν τὸν ξετάσεις.

Καλὸ ἴσως θὰ εἶναι μὲ τὴν ἴδια ἐφκαιρία νὰ ξετάσεις καὶ τὶς φωνητικές του χορδές. Γιατὶ λέν πὼς κι' ἀφτὲς ἔχουν τὸ φυσικὸ νὰ συντεριάζουνται μὲ τ' ἀφτιὰ καὶ τὸ τομάρι.

Καὶ γιατὶ τάχα νὰ μὴν ξετάσεις κι' ἄλλα ὑποκείμενα ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὸ ἴδιο Ὑπουργεῖο; Πάρε τὸ Στάη. Ἀφτὸς, ξέρουμε, ἔχει γλῶσσα *δυσανάλογη* σὰν Ἀρμαδίλλος· ἔχει τάχα καὶ τομάρι δὲ λέω παχύ, παρὰ θωρακισμένο σὰν τοῦ Ἀρμαδίλλου; Ἢ πάρε τὸν Κολπαδόρο μὲ τ' ἀνάστημά του τὸ βεργάλιγνο σὰν τσιμποῦκι· τί λογῆς ἄραγες εἶναι τὸ κρανίο του; Ξέρουμε πὼς φαίνεται ἐναέριο· εἶναι τάχα κι' ἀπὸ μέσα τέτιο;

ΔΙΦΗΣ

Κάποιος λογιώτατος θέλοντας νὰ κολυμπήσῃ, λίγο ἔλειψε νὰ πνιγῇ. Ὡρκίστηκε λοιπὸν νὰ μὴ ξαναμπῇ στὸ νερὸ, ἂν δὲ μάθῃ πρῶτα νὰ κολυμπάῃ.

Κάποιος λογιώτατος ἐνῷ τὸ καράβι πνίγονταν ἀπὸ τὴν τρικυμία καὶ καθένας ἀπὸ τοὺς συνταξιδιῶτες του ἀγκάλιαζε κανένα πρᾶμα γιὰ νὰ σωθῇ, αὐτὸς ἀγκάλιασε μιὰν ἄγκυρα.

Κάποιος λογιώτατος ἰδόντας τὸ γιατρό του, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα τοῖχο. Κι ὅταν τόνε ρώτησε κάποιος ἄλλος γιατὶ κρύφτηκε, εἶπε:
— Ἔχω καιρὸ ποῦ δὲν ἀρρώστησα καὶ ντρέπουμαι νὰ ἰδῶ τὸ γιατρό μου.

Κάποιος λογιώτατος, ἐνῷ ἐμελλε νὰ βουλιάξῃ τὸ καράβι ζητοῦσε χαρτὶ γιὰ νὰ κάμῃ τὴ διαθήκη του. Καὶ βλέποντας τοὺς δούλους του ποῦ θρηνολογούσανε γιὰ τὸν κίντυνο, τοὺς εἶπε:
— Μὴ λυπόσαστε, γιατὶ θὰ σᾶς λεφτερώσω.

Κάποιος λογιώτατος ἔχοντας κρασὶ σαντορινιὸ τὄβαλε μέσα σ' ἕνα πιθάρι ποῦ τὸ σφράγισε ἀπὸ πάνου. Μὰ ὁ δοῦλος ἀφοῦ τρύπησε τὸ πιθάρι ἀπὸ κάτου ἔκλεφτε τὸ κρασί. Καὶ ὁ λογιώτατος ἀποροῦσε, πῶς, ἐνῷ οἱ σφραγίδες εἴταν ἀπείραχτες, λιγόστευε τὸ κρασί. Κάποιος ἄλλος ὅμως τοῦ εἶπε:
— Κοίταξε μὴ τὸ κλέβουν ἀπὸ κάτου.
— Βλάκα, τοῦ ἀποκρίθηκε κεῖνος, δὲ λείπει ἀπὸ τὸ κάτω μέρος παρὰ ἀπὸ τὸ ἀποπάνου.

Κάποιος λογιώτατος, πηγαινάμενος πρώτη φορὰ σὲ μιὰ πολιτεία ἄκουσε, ὅταν βγῆκε στὸ δρόμο, κάτι παιδιὰ νὰ τοῦ φωνάζουν:
— Νά, αὐτὸς εἶναι ποῦδαλε φωτιὰ στὸ πηγάδι!
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε.
— Ψέματα, κύριοι, γιατὶ ἐγὼ πρώτη φορὰ ἔρχουμ' ἐδῶ.